

чатва въ 1569 г. своя псалтирь. Въ послесловието на псалтира той се издава: *ѿзъ Іаковъ ѿ предѣлехъ македонскихъ* (тогава Македония сж разбирали дори до Дунава и до Черна-гора) *ѿ места зовомъ Гофиа, Краиковъ сѣнъ. и ѿ господина Іеролима поставлѣнь вехъ на сѣе дело. . .* Въ 1570 г. печата требникъ и се издава съ следнитѣ думи: . . . *троудихъ се ѿ сѣихъ писани ѿзъ Іаковъ ѿ предѣлѣхъ македонскихъ ѿ мѣста нарицаеми Гофиа.* Въ 1572 год. той печата книгата *Различниѣ потребїи.* Въ статията си подъ 12-и мѣсець августъ той дава следното загадъчно съобщение: *сѣи изьводи ѿврѣтохъ, ѿзъ Іаковъ въ книгахъ Петра цѣа вѣлгарскаго ѿже вѣше томоу* настолни градъ велики *Прѣславъ ѿ оумрѣтъ въ вѣлики Римъ.* Възможно е, двамата Якововци да сж едно и сжщо лице, което въ последнитѣ си трудове се издава отъ София, която като голѣмъ областенъ градъ обхваща и Кюстендилско, отгдето билъ първиятъ Яковъ. На това предположение пречи отчасти турското административно деление въ XVI в.

Особено интересно обаче е съобщението на Якова Краиковъ въ послесловието на неговия псалтирь, гдето се говори за книжарницата, къмъ която той насочва купувачитѣ: *ѿ ѿше комоу коиа потрѣва, вѣсхоцетъ ѿ сѣихъ книгъ, тѣ вѣса сѣа соутъ прїинесена въ место Скопїе оу Кара Трифоуна.* За пръвъ пжтъ тукъ се говори за книжарница въ българскитѣ земи. Появата на тая книжарница въ Скопїе може да се обясни въ зависимостъ отъ следнитѣ обстоятелства. Презъ първитѣ вѣкове на турското владичество тритѣ главни търговски центра въ срѣдата на Балканския полуостровъ бѣха София, Скопїе и Нови-Пазаръ. Скопїе е служело за стоварище на Северна Македония за кожи, вълна, воскъ, които се изнасяли съ кербани за Дубровникъ, Венеция и Италия. Презъ Скопїе се пренасяла и стоката отъ Пловдивско, Кюстендилско по пжтя Пловдивъ—Пазарджикъ—Самоковъ—Кюстендилъ. Въ Скопїе е имало стара дубровнишка колония и италиянски търговци. Имаме едно известие за Скопїе тъкмо отъ времето, когато Кара-Трифунъ основалъ своята книжарница. Анонимниятъ спжтникъ на посланика Антония Барбаро съобщава въ своя дневникъ отъ 1556 г., пазенъ въ венецианския архивъ, следното: „Въ града (Скопїе) се намиратъ голѣмо количество кожи, които съставятъ главния тър-